

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3878/2555

บริษัทนิวแฮมพ์เชอร์ อินชัวร์นส์ จำกัด

โจทก์

บริษัทเวิลด์ ทรานสปอร์ต ซิสเต็มส์ จำกัด กับพวก

จำเลย

ป.วิ.พ. มาตรา 225 วรรคหนึ่ง

พ.ร.บ.จัดตั้งศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศและวิธีพิจารณาคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ พ.ศ.2539 มาตรา 38

พ.ร.บ.การรับขนของทางทะเล พ.ศ.2534 มาตรา 3

ใบตราส่งตามเอกสารหมายเลข จ.14 นั้น โจทก์เป็นผู้อ้างสำเนาใบตราส่งดังกล่าวเป็นพยานของตน และไม่มีคู่ความโต้แย้งความไม่ถูกต้องของสำเนาเอกสารดังกล่าว โจทก์จึงไม่อาจยกขึ้นอุทธรณ์ว่าเอกสารหมายเลข จ.14 เป็นเพียงสำเนาศาลไม่ควรรับฟัง

ผู้เอาประกันภัยว่าจ้างให้จำเลยที่ 1 จัดการขนส่งสินค้าทั้ง 5 กล่อง ที่ผู้เอาประกันภัยสั่งซื้อจากบริษัท ด. ทีเขตบริหารพิเศษฮ่องกง จำเลยที่ 1 มอบหมายจำเลยที่ 2 ติดต่อขอรับสินค้าทั้ง 5 กล่องจากผู้ขาย โดยจำเลยที่ 2 ออกใบตราส่งตามเอกสารหมายเลข จ.12 ระบุชื่อผู้เอาประกันภัยเป็นผู้รับตราส่ง จำเลยที่ 2 จึงเป็นผู้ขนส่ง หลังจากนั้นจำเลยที่ 2 ได้ว่าจ้างจำเลยที่ 3 ให้ขนส่งสินค้าดังกล่าว จำเลยที่ 3 รับขนส่งและออกใบตราส่งตามเอกสารหมายเลข จ.13 ให้จำเลยที่ 2 โดยระบุชื่อจำเลยที่ 1 เป็นผู้รับตราส่ง แต่จำเลยที่ 3 ไม่มีเรื่องจึงว่าจ้างให้จำเลยที่ 4 เป็นผู้ขนส่งเงื่อนไขการส่งแบบ FCL/FCL โดยจำเลยที่ 3 รับตู้คอนเทนเนอร์ไปบรรจุสินค้าตามฟ้องรวมทั้งสินค้าอื่นเข้าตู้คอนเทนเนอร์ ปิดผนึกตู้และนำตู้ดังกล่าวไปส่งมอบให้แก่จำเลยที่ 4 ซึ่งจำเลยที่ 4 ได้ออกใบตราส่งตามเอกสารหมายเลข จ.14 ให้แก่จำเลยที่ 3 โดยระบุชื่อจำเลยที่ 3 เป็นผู้รับตราส่งจำเลยที่ 3 และที่ 4 จึงอยู่ในสถานะเป็นผู้ขนส่งอื่น การที่ใบตราส่งเอกสารหมายเลข จ.12 และ จ.14 ระบุหมายเหตุว่า FREIGHT COLLECT ย่อมหมายความว่า ค่าระวางขนส่งให้เรียกเก็บที่ท่าปลายทางและใบตราส่งเอกสารหมายเลข จ.12 ที่จำเลยที่ 2 ออกให้แก่ผู้ซื้อระบุชื่อผู้เอาประกันภัยเป็นผู้รับตราส่ง แต่ก็มีข้อความด้านล่างระบุว่า เฉพาะการติดต่อขอรับสินค้าให้ติดต่อกับจำเลยที่ 1 และตามข้อเท็จจริงได้ความว่า เมื่อจำเลยที่ 4 ขนส่งสินค้าตามฟ้องมาถึงท่าเรือกรุงเทพฯ แล้ว จำเลยที่ 1 เป็นผู้แจ้งการมาถึงของสินค้าให้ผู้เอาประกันภัยทราบให้ผู้เอาประกันภัยมาติดต่อกับจำเลยที่ 1 และจ่ายค่าระวางเรือให้แก่จำเลยที่ 1 โดยจำเลยที่ 1 เป็นผู้ติดต่อจำเลยที่ 4 ให้ออกใบปล่อยสินค้าให้แก่ผู้เอาประกันภัย แสดงให้เห็นว่าจำเลยที่ 1 ได้รับบำเหน็จค่าระวางเรืออันเนื่องมาจากตกลงรับจ้างจัดการขนส่งสินค้าตามฟ้องรวมการขนส่งด้วย จำเลยที่ 1 เป็นนิติบุคคลอันมีวัตถุประสงค์ประกอบกิจการขนส่งประเภทไม่มีเรือเป็นของตนเองทั้งในการตกลงรับสินค้าตามฟ้อง จำเลยที่ 1 ก็มีได้แสดงให้ผู้เอาประกันภัยได้ทราบว่าจำเลยที่ 1 เป็นตัวแทนของจำเลยที่ 2 หรือผู้ขนส่งรายใด พฤติการณ์ของจำเลยที่ 1 ฟังได้ว่า จำเลยที่ 1 เข้าร่วมเป็นผู้ขนส่งด้วย

จำเลยที่ 3 รับสินค้าทั้ง 5 กล่อง มาจากจำเลยที่ 2 แล้ว ตามใบตราส่งเอกสารหมายเลข จ.13 และจำเลยที่ 3 มีหน้าที่นำสินค้าทั้ง 5 กล่อง บรรจุเข้าตู้คอนเทนเนอร์ปิดตู้ผนึกซีลกำกับด้วยหมายเลข นำตู้คอนเทนเนอร์ไปส่งมอบแก่จำเลยที่ 4 บรรจุขึ้นเรือเดินทางมาถึงท่าเรือกรุงเทพฯท่าปลายทาง ไม่ปรากฏมีร่องรอยการเปิดตู้คอนเทนเนอร์มาก่อนหน้านี้ เมื่อเปิดตู้คอนเทนเนอร์พบว่า สินค้าตามฟ้องมีเพียง 3 กล่อง แสดงว่าสินค้า 2 กล่อง ที่สูญหายไปนั้น มิได้ถูกบรรจุอยู่ในตู้คอนเทนเนอร์มาตั้งแต่แรก แสดงว่าสินค้า 2 กล่อง สูญหายไปในช่วงที่อยู่ในความดูแลของจำเลยที่ 3 แต่โจทก์ก็ไม่ได้พยานมานำสืบให้เห็นว่า จำเลยที่ 3 หรือตัวแทนหรือลูกจ้างของจำเลยที่ 3 กระทำการหรืองดเว้นกระทำการอย่างใดในลักษณะละเลยหรือไม่เอาใจใส่ อาจมีคนร้าย

มาลักเอาสินค้า 2 กล่อง ไปก่อนปิดตู้คอนเทนเนอร์ โดยจำเลยที่ 3 หรือตัวแทนหรือลูกจ้างของจำเลยที่ 3 ไม่ทราบก็เป็นได้ ข้อเท็จจริงจึงยังฟังไม่ได้ว่า ความสูญหายของสินค้าตามฟ้องเกิดขึ้นเพราะความละเลยหรือไม่เอาใจใส่ของจำเลยที่ 3 หรือตัวแทนหรือลูกจ้างของจำเลยที่ 3 ทั้งที่รู้ว่าความสูญหายของสินค้าอาจเกิดขึ้นได้ที่ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางนำข้อจำกัดความรับผิดชอบของผู้ขนส่งมาบังคับแก่ความรับผิดชอบของจำเลยที่ 1 ที่ 2 และที่ 3 ชอบแล้ว

โจทก์ฟ้องและแก้ไขคำฟ้องขอให้บังคับจำเลยทั้งสี่ร่วมกันชำระเงิน 154,473.11 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี ของต้นเงิน 147,271 บาท นับถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์

จำเลยที่ 1 และที่ 4 ให้การขอให้ยกฟ้อง

จำเลยที่ 2 และที่ 3 ขาดนัดยื่นคำให้การและขาดนัดพิจารณา

ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางพิพากษาให้จำเลยที่ 1 ที่ 2 และที่ 3 ร่วมกันชำระเงิน 20,000 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี นับตั้งแต่วันที่ 7 ตุลาคม 2548 เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ กับให้จำเลยที่ 1 ที่ 2 และที่ 3 ร่วมกันใช้ค่าฤชาธรรมเนียมแทนโจทก์ โดยกำหนดค่าทนายความ 3,000 บาท เฉพาะค่าขึ้นศาลให้ใช้ตามทนายทนายที่โจทก์ขณะคดี ยกฟ้องสำหรับจำเลยที่ 4 ค่าฤชาธรรมเนียมระหว่างโจทก์กับจำเลยที่ 4 ให้เป็นพับ

โจทก์และจำเลยที่ 1 อุทธรณ์ต่อศาลฎีกา โดยผู้พิพากษาที่ได้นั่งพิจารณาคดีในศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางรับรองว่ามีเหตุสมควรที่จะอุทธรณ์ในข้อเท็จจริงได้

ศาลฎีกาแผนกคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงเบื้องต้นฟังได้ว่า โจทก์รับประกันภัยสินค้าประเภทแถบพลาสติกเสริมหัวไหล่และซิปปลาสติก จำนวน 5 กล่อง จากบริษัทไทยซิลป์ เอเชียอาคเนย์ อิมพอร์ต เอ็กซ์พอร์ต จำกัด ที่สั่งซื้อจากบริษัทตองยิง (ฮ่องกง) ลาบел จำกัด ที่เขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน ซึ่งตกลงซื้อขายภายใต้เงื่อนไข FOB HONGKONG ในราคา 14,850.69 ดอลลาร์สหรัฐ ในวงเงินประกันภัย 666,498.97 บาท ผู้เอาประกันภัยว่าจ้างจำเลยที่ 1 ให้จัดการขนส่งสินค้าดังกล่าวมายังประเทศไทย จำเลยที่ 1 ได้ติดต่อไปยังจำเลยที่ 2 ที่เขตบริหารพิเศษฮ่องกง ให้ดำเนินการรับสินค้าจากผู้ขายและขนส่งทางทะเลมามอบให้แก่ผู้เอาประกันภัยที่ท่าเรือกรุงเทพ จำเลยที่ 2 รับสินค้าและออกใบตราส่งตามเอกสารหมาย จ. 12 ให้แก่บริษัทตองยิง (ฮ่องกง) ลาบел จำกัด ผู้ขายโดยระบุชื่อผู้เอาประกันภัยเป็นผู้รับตราส่ง หลังจากนั้นจำเลยที่ 2 ได้ส่งมอบสินค้าทั้ง 5 กล่อง ให้แก่จำเลยที่ 3 เพื่อให้ทำการขนส่งมายังประเทศไทย โดยจำเลยที่ 3 ออกใบตราส่งเอกสารหมาย จ.13 ต่อจากนั้นจำเลยที่ 3 ได้มอบหมายให้จำเลยที่ 4 ขนส่งสินค้าทั้ง 5 กล่อง โดยจำเลยที่ 3 ติดต่อนำตู้คอนเทนเนอร์ของจำเลยที่ 4 มาบรรจุสินค้าทั้ง 5 กล่อง ตามฟ้องร่วมกับสินค้ารายอื่นจนเต็มตู้ ปิดผนึกแล้วนำไปส่งให้แก่จำเลยที่ 4 บรรทุกลงเรือวันไฮ 222 เทียว เอส 134 โดยจำเลยที่ 4 ออกใบตราส่งตามเอกสารหมาย จ.14 เรือวันไฮ 222 เดินทางมาถึงท่าเรือกรุงเทพ เมื่อวันที่ 9 มิถุนายน 2548 จำเลยที่ 4 มีหน้าที่เปิดตู้คอนเทนเนอร์นำสินค้าออกจากตู้เพื่อส่งมอบให้แก่ผู้รับตราส่ง จำเลยที่ 4 ได้มอบหมายให้บริษัทคอนบอลซ์ เซอร์วิส จำกัด ดำเนินการเปิดตู้สินค้าปรากฏว่าสินค้าของผู้เอาประกันภัยจำนวน 5 กล่อง ได้สูญหายไป 2 กล่อง โจทก์ได้พิจารณาจ่ายค่าสินไหมทดแทนความเสียหายของสินค้าทั้ง 2 กล่อง เป็นเงิน 147,271 บาท ให้แก่ผู้เอาประกันภัยเมื่อวันที่ 7 ตุลาคม 2548

มีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของโจทก์ในข้อแรกว่า ความสูญหายของสินค้า 2 กล่อง เกิดในระหว่างที่สินค้าดังกล่าวอยู่ในความดูแลของจำเลยที่ 4 หรือไม่ เห็นว่า ข้ออุทธรณ์ของโจทก์ที่ว่า การขนส่งของจำเลยที่ 4 เป็นการขนส่งในเงื่อนไขแบบ CFS/CFS ซึ่งหมายความว่าจำเลยที่ 4 เป็นผู้บรรจุสินค้าเข้าตู้คอนเทนเนอร์ที่ท่าเรือต้นทางนั้นเป็นข้อเท็จจริงที่มีได้ยกขึ้นว่ากันมาแล้วโดยชอบในศาลทรัพย์สินทางปัญญา และการค้าระหว่างประเทศกลาง ต้องห้ามมิให้คู่ความยกขึ้นอุทธรณ์ตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศและวิธีพิจารณาคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ พ.ศ.2539 มาตรา 38 ประกอบประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 225 วรรคหนึ่ง ศาลฎีกาแผนกคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศไม่รับวินิจฉัย ส่วนใบตราส่งตามเอกสารหมายเลข จ.14 ที่จำเลยที่ 4 ออกให้แก่จำเลยที่ 3 นั้น โจทก์เป็นผู้อ้างสำเนาใบตราส่งดังกล่าวเป็นพยานของตน และไม่มีคู่ความโต้แย้งความไม่ถูกต้องของสำเนาเอกสารดังกล่าว โจทก์จึงไม่อาจยกขึ้นอุทธรณ์ว่าเอกสารหมายเลข จ.14 เป็นเพียงสำเนา ศาลไม่ควรรับฟัง

มีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยต่อไปตามอุทธรณ์ของจำเลยที่ 1 ว่า จำเลยที่ 1 เป็นผู้ร่วมขนส่งกับจำเลยที่ 2 หรือไม่ ข้อเท็จจริงได้ความว่า ผู้เอาประกันภัยว่าจ้างให้จำเลยที่ 1 จัดการขนส่งสินค้าจำนวน 5 กล่อง ที่ผู้เอาประกันภัยสั่งซื้อจากบริษัท ดองยิง (ฮ่องกง) ลาบเลล จำกัด ที่เขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน จำเลยที่ 1 ได้มอบหมายจำเลยที่ 2 ติดต่อขอรับสินค้าทั้ง 5 กล่อง จากผู้ขาย โดยจำเลยที่ 2 ได้ออกใบตราส่งตามเอกสารหมายเลข จ.12 อันเป็นหลักฐานแห่งสัญญารับขนของทางทะเล โดยระบุชื่อผู้เอาประกันภัยเป็นผู้รับตราส่ง จำเลยที่ 2 จึงเป็นผู้ขนส่ง หลังจากนั้นจำเลยที่ 2 ได้ว่าจ้างจำเลยที่ 3 ให้ขนส่งสินค้าทั้ง 5 กล่องดังกล่าว จำเลยที่ 3 รับขนส่งและได้ออกใบตราส่งเอกสารหมายเลข จ.13 ให้แก่จำเลยที่ 2 โดยระบุชื่อจำเลยที่ 1 เป็นผู้รับตราส่ง แต่จำเลยที่ 3 ไม่มีเรื่องแจ้งว่าจ้างให้จำเลยที่ 4 เป็นผู้ขนส่ง เงื่อนไขการขนส่งแบบ FCL/FCL โดยจำเลยที่ 3 รับตู้คอนเทนเนอร์ไปบรรจุสินค้าตามฟ้องรวมทั้งสินค้าอื่นเข้าตู้คอนเทนเนอร์ ปิดผนึกตู้และนำตู้ดังกล่าวไปส่งมอบให้แก่จำเลยที่ 4 ซึ่งจำเลยที่ 4 ได้ออกใบตราส่งตามเอกสารหมายเลข จ.14 ให้แก่จำเลยที่ 3 โดยระบุชื่อจำเลยที่ 3 เป็นผู้รับตราส่ง จำเลยที่ 3 และที่ 4 จึงอยู่ในสถานะเป็นผู้ขนส่งอื่น การที่ใบตราส่งเอกสารหมายเลข จ.12 และ จ. 14 ระบุหมายเหตุว่า FREIGHT COLLECT ย่อมหมายความว่า ค่าระวางขนส่งให้เรียกเก็บที่ท่าปลายทางและใบตราส่ง เอกสารหมายเลข จ.12 ที่จำเลยที่ 2 ออกให้แก่ผู้ซื้อระบุชื่อผู้เอาประกันภัยเป็นผู้รับตราส่ง แต่ก็มีข้อความด้านล่างระบุว่า เฉพาะการติดต่อขอรับสินค้าให้ติดต่อกับจำเลยที่ 1 และตามข้อเท็จจริงได้ความว่า เมื่อจำเลยที่ 4 ขนส่งสินค้าตามฟ้องมาถึงท่าเรือกรุงเทพแล้ว จำเลยที่ 1 เป็นผู้แจ้งการมาถึงของสินค้าให้ผู้เอาประกันภัยทราบ ให้ผู้เอาประกันภัยมาติดต่อกับจำเลยที่ 1 และจ่ายค่าระวางเรือให้แก่จำเลยที่ 1 โดยจำเลยที่ 1 เป็นผู้ติดต่อกับจำเลยที่ 4 ให้ออกใบปล่อยสินค้าให้แก่ผู้เอาประกันภัย แสดงให้เห็นว่าจำเลยที่ 1 ได้รับบำเหน็จค่าระวางเรืออันเนื่องมาจากตกลงรับจ้างจัดการขนส่งสินค้าตามฟ้องซึ่งรวมการขนส่งด้วย จำเลยที่ 1 เป็นนิติบุคคลอันมีวัตถุประสงค์ประกอบกิจการขนส่งประเภทไม่มีเรือเป็นของตนเอง ทั้งในการตกลงรับจ้างจัดการขนส่งสินค้าตามฟ้อง จำเลยที่ 1 ก็ได้แสดงให้ผู้เอาประกันภัยได้ทราบว่าจำเลยที่ 1 เป็นตัวแทนของจำเลยที่ 2 หรือผู้ขนส่งรายใด พฤติการณ์ของจำเลยที่ 1 ฟังได้ว่า จำเลยที่ 1 เข้าร่วมเป็นผู้ขนส่งด้วย ที่ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางฟังว่าจำเลยที่ 1 เป็นผู้ขนส่งร่วมกับจำเลยที่ 2 นั้น ศาลฎีกาแผนกคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศเห็นพ้องด้วย อุทธรณ์ของจำเลยที่ 1 ฟังไม่ขึ้น

มีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของโจทก์เป็นข้อสุดท้ายว่า ความสูญหายของสินค้าตามฟ้อง เกิดจากการที่จำเลยที่ 1 ที่ 2 และที่ 3 หรือตัวแทนหรือลูกจ้างของจำเลยที่ 1 ที่ 2 และที่ 3 ได้กระทำการหรืองดเว้นกระทำการโดยละเลยหรือไม่เอาใจใส่ทั้งที่รู้ว่าการสูญหายนั้นอาจเกิดขึ้นได้หรือไม่ เห็นว่า ข้อเท็จจริงได้ความว่า จำเลยที่ 3 รับสินค้าจำนวน 5 กล่อง ตามฟ้องมาจากจำเลยที่ 2 แล้วตามใบตราส่งเอกสารหมายเลข จ.13

และจำเลยที่ 3 มีหน้าที่นำสินค้าทั้ง 5 กล่อง บรรจุเข้าตู้คอนเทนเนอร์ปิดตู้ผนึกซีลกำกับด้วยหมายเลข นำตู้คอนเทนเนอร์ไปส่งมอบแก่จำเลยที่ 4 บรรจุขึ้นเรือเดินทางมาถึงท่าเรือกรุงเทพท่าปลายทาง ไม่ปรากฏมีร่องรอยการเปิดตู้คอนเทนเนอร์มาก่อนหน้านี้ เมื่อเปิดตู้คอนเทนเนอร์พบว่า สินค้าตามฟ้องมีเพียง 3 กล่อง แสดงว่าสินค้า 2 กล่อง ที่สูญหายไปนั้นมิได้ถูกบรรจุอยู่ในตู้คอนเทนเนอร์มาตั้งแต่แรก แสดงว่าสินค้า 2 กล่อง ได้สูญหายไปในช่วงสินค้าอยู่ในความดูแลของจำเลยที่ 3 แต่โจทก์ก็ไม่มีพยานมานำสืบให้เห็นว่า จำเลยที่ 3 หรือตัวแทนหรือลูกจ้างของจำเลยที่ 3 กระทำการหรืองดเว้นการกระทำอย่างใดในลักษณะละเลยหรือไม่เอาใจใส่ อาจมีคนร้ายมาลักเอาสินค้า 2 กล่อง ไปก่อนปิดตู้คอนเทนเนอร์ โดยจำเลยที่ 3 หรือตัวแทนหรือลูกจ้างของจำเลยที่ 3 ไม่ทราบก็เป็นได้ ข้อเท็จจริงจึงยังฟังไม่ได้ว่า ความสูญหายของสินค้าตามฟ้องเกิดขึ้นเพราะความละเลยหรือไม่เอาใจใส่ของจำเลยที่ 3 หรือตัวแทนหรือลูกจ้างของจำเลยที่ 3 ทั้งที่รู้ว่าความสูญหายของสินค้าอาจเกิดขึ้นได้ ที่ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางนำข้อจำกัดความรับผิดชอบของผู้ขนส่งมาบังคับแก่ความรับผิดชอบของจำเลยที่ 1 ที่ 2 และที่ 3 นั้น ชอบแล้ว อุทธรณ์ของโจทก์ข้อนี้ฟังไม่ขึ้นเช่นกัน

พิพากษายืน ให้โจทก์ใช้ค่าทนายความชั้นอุทธรณ์ 1,500 บาท แทนจำเลยที่ 4 ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นอุทธรณ์นอกจากนี้ให้เป็นพับ

(สุวัฒน์ วรรณะหทัย - อร่าม เสนามนตรี - สมศักดิ์ เนตรมัย)